Základní škola T. G. Masaryka
Lomnice nad Popelkou, příspěvková organizace
Školní náměstí 1000
512 51 Lomnice nad Popelkou

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Základní školy T. G. Masaryka

1 **Identifikační údaje**

A

2 **Charakteristika školy**

2.1 Úplnost a velikost školy
2.2 Vybavení školy
2.3 Charakteristika pedagogického sboru
2.4 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce
2.5 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty
2.6 Žákovská rada školy

B

3 **Charakteristika ŠVP**

3.1 Zaměření školy
3.2 Výchovné a vzdělávací strategie
3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
3.4 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných
3.5 Začlenění průřezových témat

C

4 **Učební plán**

4.1 Tabulace učebního plánu

4.1.4 Učební plán 1. stupně od 1.9.2013
4.1.10 Učební plán 2. stupně sportovní třídy od 1.9.2015
4.1.11 Učební plán 2. stupně od 1.9.2016
4.1.12 Učební plán 2. stupně sportovní třídy od 1.9.2016
4.1.13 Učební plán 1. stupně od 1. 9. 2022
4.1.14 Učební plán 2. stupně od 1. 9. 2022
4.1.15 Učební plán 2. stupně sportovní třídy od 1. 9. 2022
4.1.16 Učební plán 2. stupně od 1. 9. 2023
4.1.17 Učební plán 2, stupně sportovní třídy od 1. 9. 2023

5 **Učební osnovy**

(charakteristika a vzdělávací obsah předmětu)

D

5.1 Jazyk a jazyková komunikace

5.1.1 Český jazyk a literatura
5.1.2 Anglický jazyk
5.1.3 Německý jazyk jako 2. cizí jazyk
5.1.4 Ruský jazyk jako 2. cizí jazyk

E

5.2 Matematika a její aplikace

F

5.3 Informační a komunikační technologie

G

5.4 Člověk a jeho svět

H

5.5 Člověk a společnost

5.5.1 Dějepis
5.5.2 Občanská výchova

J

5.6 Člověk a příroda
5.6.1 Fyzika
5.6.2 Chemie
5.6.3 Přírodopis
5.6.4 Zeměpis

L

5.7 Umění a kultura
5.7.1 Hudební výchova
5.7.2 Výtvarná výchova

M

5.8 Člověk a zdraví
5.8.1 Výchova ke zdraví a rodičovství – rodinná výchova
5.8.2 Tělesná výchova

N

5.9 Člověk a svět práce

O

5.10 Volitelné semináře

6 Hodnocení žáků a autoevaluace školy

P

6.1 Pravidla pro hodnocení žáků
6.1.1 Obecné zásady
6.1.2 Způsoby hodnocení
6.1.3 Kritéria hodnocení
6.1.4 Podklady pro hodnocení
6.1.5 Pravidla pro hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání žáků

R

6.2 Autoevaluace školy
6.2.1 Oblasti, cíle a kritéria autoevaluace
6.2.2 Nástroje autoevaluace - zdroje informací

S

7 ŠVP školní družiny

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název ŠVP:

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Základní školy T. G. Masaryka

Čj.: ŘZŠ 188/2007

Předkladatel:

název: Základní škola T. G. Masaryka Lomnice nad Popelkou, příspěvková organizace
IČO: 00854751
sídlo: Lomnice nad Popelkou, Školní náměstí 1000

právní forma: příspěvková organizace
identifikátor zařízení: 600 099 181

ředitelka školy: Mgr. Alena Ženatá

web: http://zstgmlomnice.cz
e-mail: zstgm@zstgmlomnice.cz
telefon: 481671118, 481671780

koordinátorky tvorby ŠVP: Mgr. Ivana Barochová
Mgr. Petra Lukavcová

Zřizovatel:

název: Město Lomnice nad Popelkou
IČO: 00275905
sídlo: Husovo náměstí 6, 512 51 Lomnice nad Popelkou, okres Semily
telefon: 481629020

Platnost dokumentu: 01. 09. 2007

Platnost změny od 01.09.2022

Schváleno Školskou radou dne 30.08.2022

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 ÚPLNOST A VELIKOST ŠKOLY

Základní škola T. G. Masaryka v Lomnici nad Popelkou je plně organizovanou školou s přijímáním dětí ze spádových obcí. Kapacita školy je 875 žáků.
Budova školy je umístěna v parku nad Školním náměstím v bezprostřední blízkosti centra města.

Součástí školy je budova školní jídelny a přístavba tělocvičen školy.
Ve školním roce 2006/2007 navštěvovalo školu 618 žáků. Po poklesu v následujícím období, kdy se počet žáků pohyboval kolem 500 žáků (do roku 2014), nastal vzestup, počet žáků se dlouhodobě pohybuje kolem 600 žáků. Vzhledem k tomu, že škola dlouhodobě poskytuje vzdělání na standardní úrovni a již od roku 2000 má vymezené priority vzdělávacího programu, je navštěvována i žáky prvního stupně z přilehlých spádových obcí.

Materiální podmínky školy odpovídají potřebám pro efektivní realizaci vzdělávacího programu, škola je dle potřeby vybavována učebními pomůckami, učebnicemi a učebními texty. Především pro výuku je využíváno kopírovací zařízení školy. Ve škole je rozvedena počítačová síť, a to do odborných učeben, kabinetů i kmenových tříd.
Celkově škola disponuje více jak 120 počítači připojenými k internetu, dataprojektory (v každé učebně), interaktivními tabulemi (ve 12 učebnách), interaktivními displeji (2 učebny). Škola má svoje informační centrum s knižním fondem, odbornými časopisy a počítačovým vybavením.

2.2 VYBAVENÍ ŠKOLY

Přestože budova školy byla vystavěna v roce 1932, prostorově odpovídá současným požadavkům. Pokles tříd nabídl prostor k dalšímu rozšiřování odborných učeben. Počet kmenových učeben odpovídá počtu tříd. Škola disponuje odbornými učebnami fyziky, chemie, výtvarné výchovy (učebna pracovních činností) hudební výchovy, přírodopisu, 2 učebnami cizích jazyků, učebnou výpočetní techniky, keramickou dílnou (dílna pracovních činností) a přírodovědnou laboratoří. Pro výuku praktických činností slouží, cvičná kuchyňka, dřevodílna, kovodílna a polytechnická učebna.. V návaznosti na areál školy byl vybudován ekologický areál, který byl využíván žáky školy v oblasti environmentální výchovy.

Pro výuku tělesné výchovy má škola k dispozici dvě tělocvičny, posilovnu a přístavbu nových tělocvičen, která je dělitelná elektricky stahovací stěnou na dvě plochy. Školní hřiště s umělými povrchy vybudované v roce 2002 bylo v roce 2021 modernizováno. Původní tělocvičny prošly rekonstrukcí v roce 2022. V budově školy je k dispozici sauna a spinningové centrum.

Součástí školy je školní jídelna s vlastní kuchyní s kapacitou 1 200 strávníků. V podkroví školy jsou prostory pro školní družinu. Otázku imobility vyřešila výstavba venkovního výtahu (2013/2014).

Realizací projektů modernizace prostor byly od roku 2013 (prostředky EU - IROP, MAS a zřizovatele) rozsáhlé prostory školy modernizovány a nově vybaveny (nábytek, ICT technologie, pomůcky) – jednalo se o učebny chemie, přírodopisu, hudební výchovy, výtvarné výchovy, fyziky, přírodovědná laboratoř, keramická dílna, kovodílna, dřevodílna a cvičná kuchyň. Nově byly vybudovány učebna sborového zpěvu, polytechnická učebna a přírodovědná učebna 1. stupně. Stavebními úpravami v rámci modernizace prošly učebny výpočetní techniky, vznikla jedna prostorná s 28 pracovišti.

Modernizací prostoru nad tělocvičnami škola získala aulu, místo pro setkávání, slavnostní příležitosti, kulturní vystoupení, besedy, ale také 2 jazykové učebny vybavené softwarem jazykové laboratoře.

Organizační zajištění režimu školy je stanovováno s ohledem na psychické a fyzické zdraví žáků a zaměstnanců školy a zajištění bezpečnosti žáků. Vybavení sociálního zařízení odpovídá současnému standardu a platné legislativě. Došlo k obměně šatních skříněk, obnově žákovského nábytku modernizaci osvětlení školy. Modernizací prošlo i zázemí pro pedagogický sbor – kabinety. V době přestávek je žáky využíván venkovní relaxační prostor školy.

2.3 CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU

V současnosti pedagogický sbor tvoří ředitelka, 2 zástupci ředitele, 31 učitelů (z nich specializované činnosti vykonávají výchovná poradkyně, školní metodik prevence, koordinátor environmentální výchovy a ICT koordinátor) a 4 vychovatelky školní družiny. Sbor je stabilizovaný s poměrně vysokou aprobovaností. Převažují pedagogové s vyšší délkou praxe, většina spadá do věkové kategorie 31 - 50 let. Ve sboru jsou zastoupeni pedagogové s kvalifikací pro dyslektickou a logopedickou péči (na 1. stupni). Změny ve sboru souvisí s návraty z rodičovské dovolené, rozvázáním pracovního poměru na vlastní žádost (odchodem do starobního důchodu). Členy pedagogického sboru jsou asistentky pedagoga přijaté na základě doporučení

školských poradenských zařízení jako personální forma podpory pro žáky se SVP. Na základě zapojení školy do projektů MŠMT podpořených z prostředků EU „šablony“ na škole dlouhodobě pracuje školní asistent.

2.4 DLOUHODOBÉ PROJEKTY, MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

Na škole byl od roku 1998 realizován projekt MŠMT **Intenzifikace činnosti sportovních tříd na základních školách, rozšířená výuka tělesné výchovy.** Dále škola dlouhodobě pracovala na mezinárodním projektu (USA) GLOBE – meteorologická pozorování v oblasti environmentálního vzdělávání. V této oblasti je každoročně realizován celoškolní projekt Den Země a sběr a separace odpadů.

V oblasti kultury byly v letech 2002 až 2005 realizovány dva dlouhodobé projekty - nahrávky hudebních nosičů pěveckých sborů školy. Každoročně se pak uskutečňují dílčí projekty ve spolupráci s partnerskými organizacemi v regionu.

Od roku 2001 škola spolupracovala s partnerskou školou v SRN - jazykové zájezdy žáků. V roce 2011 vstoupila škola do projektu „EU - Peníze školám.“ Realizace tohoto projektu umožnila vybavit školu počítačovou technikou včetně serverového řešení, projekční technikou, interaktivními tabulemi a kopírovacím zařízením. Další vybavení škola získala zapojením do projektu „šablony“ .

2.5 SPOLUPRÁCE S RODIČI A JINÝMI SUBJEKTY

Školská rada, byla zřízena v roce 2000, je správním orgánem, který pravidelně hodnotí úroveň výchovně-vzdělávacího procesu a efektivitu hospodaření školy.

Úzká spolupráce je rovněž se **zřizovatelem školy -** Městem Lomnice nad Popelkou, a to nejen v oblasti provozu školy. Na pravidelných jednáních je hodnocena činnost školy, projednávány aktuální požadavky a konzultován rozvoj školy v budoucích letech.

S rodiči škola komunikuje prostřednictvím systému konzultačních odpolední a třídních schůzek, dále prostřednictvím funkčního elektronického systému. Partnerské vztahy s rodičovskou veřejností jsou neustále posilovány, úroveň služeb poskytovaných školou je hodnocena kladně (viz dotazníková šetření).

Na škole působí detašované pracoviště **Pedagogicko-psychologické poradny** a speciálně pedagogického centra Semily**,** jejichž pracovnice působí jako školní psycholog resp. speciální pedagog

V pravidelných konzultačních termínech pracuje s jednotlivými dětmi, vede rozhovory s rodiči i pedagogy, zúčastňuje se besed a přednášek pro rodiče, účastní se schůzek pro rodiče žáků budoucího 1. ročníku a realizuje další aktivity.

Škola pravidelně spolupracuje se všemi školskými zařízeními ve městě, zejména se Střediskem volného času Sluníčko a kulturními institucemi.

Při škole vzniklo občanské sdružení ZLOM (v souladu s NOZ nyní ZLOM, z.s.) jako organizace podporující a propagující činnost pěveckých sborů školy.

2.6 ŽÁKOVSKÁ RADA

Žákovská rada školy pracuje od školního roku 2001/2002, je konzultačním týmem ředitele školy. Tvoří ji volení zástupci tříd 4. – 9. ročníku

3 CHARAKTERISTIKA ŠVP

3.1 ZAMĚŘENÍ ŠKOLY

ŠVP vychází z obecných vzdělávacích cílů a klíčových kompetencí RVP ZV a z koncepce, která vznikla několikaletou snahou o inovaci pedagogického procesu, analýzou vlastních možností a schopností pedagogického sboru, požadavků rodičů a dlouholeté tradice školy.

Postupným cílem je vytvořit ze školy místo aktivního a radostného poznávání, místo, kde se plně respektují individuální zvláštnosti každého dítěte a jeho práva na různost a individuální tempo. Základem je partnerský vztah mezi žáky a učiteli, mezi učiteli a rodiči. Dlouhodobá vzdělávací koncepce školy je zaměřena na samostatné myšlení, výběr a třídění informací a schopnost využití získaných poznatků při řešení problémů. Činnost školy je směřována k podpoře aktivity a tvořivosti žáků, k vytváření prostoru pro jejich seberealizaci a rozvoj přirozeného nadání. Poskytuje všem žákům příležitosti zažít úspěch.

Dále se škola zaměřuje na to, aby byl u žáků pěstován a upevňován pocit sounáležitosti se školou a pocit hrdosti na příslušnost k žákovskému kolektivu a ke škole. Dominantním prvkem celého programu je zdraví jako stav tělesné, duševní a sociální pohody všech žáků a pracovníků školy.

Při tvorbě ŠVP byly stanoveny dlouhodobé priority školy:

- jazykové vzdělávání,
- informatika,
- kulturní výchova (pěvecké sbory školy),
- environmentální vzdělávání (projekt GLOBE v návaznosti na ekologický areál školy),
- rozšířená výuka tělesné výchovy na druhém stupni (sportovní třídy).

Pro naplnění těchto priorit budeme:

- usilovat o prohloubení výuky cizích jazyků se zaměřením na využití cizího jazyka v praxi,
- nabízet konverzaci jako volitelný předmět,
- seznamovat žáky se základy cizího jazyka co nejdříve,
- propagovat zdravý životní styl a podporovat sportovní aktivity žáků posílením hodin tělesné výchovy a nabídkou volitelného předmětu,

- zapojovat žáky do různých sportovním soutěží,
- organizovat základní kola sportovních soutěží na škole,
- umožňovat žákům během hlavní přestávky pobyt venku v prostorech relaxačního dvora,
- dbát na ochranu životního prostředí a podporovat ekologizaci provozu školy,
- zapojovat žáky do sběru a separace odpadu,
- vysvětlovat žákům principy udržitelného rozvoje,
- vést žáky k využívání komunikačních a informačních technologií,
- rozšiřovat zavádění a využívání výpočetní techniky do většiny předmětů,
- klást důraz na všestranný rozvoj osobnosti každého žáka,
- i nadále uplatňovat efektivní a inovativní metody výuky jako je skupinové a projektové vyučování,
- učit žáky takové znalosti a dovednosti, které budou dobře uplatnitelné v životě,
- rozvíjet partnerský přístup,
- podporovat multikulturní výchovu,
- vést žáky k dodržování stanovených pravidel,
- cíleně pečovat o žáky talentované a mimořádně nadané,
- věnovat péči také žákům méně nadaným, zejména žákům ze znevýhodněného sociokulturního prostředí.

3.2 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

1. *Kompetence k učení*

Vzdělávací program umožňuje žákům osvojit si strategii učení a motivuje je pro celoživotní vzdělávání.

1. stupeň:

- žáci jsou vedeni k samostatnosti a tvořivosti,
- k vyhledávání informací a jejich aplikaci,
- k četbě s porozuměním,
- k objektivnímu sebehodnocení,
- k stabilizaci pozornosti u učebních činností,
- k činnostem, jež je vedou k prožití úspěchu.

2. stupeň:

- důraz je kladen na četbu s porozuměním, k práci s textem a vyhledávání informací,
- žáci jsou vedeni k objektivnímu sebehodnocení,
- žáci jsou vedeni k řešení motivujících úloh a k samostatné týmové práci,
- individuálním přístupem je vytvářena šance prožít úspěch každému dítěti,
- žáci jsou vedení k využití poznatků z ostatních vzdělávacích oblastí.

2. *Kompetence k řešení problémů*

Žáci jsou podněcováni k tvořivému myšlení, logickému uvažování a úspěšnému řešení problémů.

1. stupeň:

- vedeme žáky ke kladení jednoduchým otázek,
- žáci jsou vedeni k samostatnému řešení problémů,
- k vyhledávání více řešení daného problému,
- vhodnými otázkami zjišťujeme, zda žák rozumí zkoumanému problému,
- problémové úlohy jsou zadávány z praktického života.

2. stupeň :

- výuka je vedena tak, aby žáci hledali různá řešení problémů a postup řešení dokázali obhájit,
- žáci jsou motivováni problémovými úlohami z praktického života,
- k řešení problémů jsou využity projekty i miniprojekty,
- v oblastech, kde je to efektivní, používáme netradiční úlohy (Kalibro, Scio a CERMAT).

3. ***Kompetence komunikativní***

Vede žáky k všestranné a účinné komunikaci.

1. stupeň.

- žáci jsou vedeni naslouchat mluvčímu, udržovat vizuální kontakt, objektivně komentovat vyslechnuté a jednoduše reprodukovat,
- žáci srozumitelně prezentují svoje myšlenky,
- zvládají pravidla spolupráce při skupinovém a kooperativním učení,
- vhodně komunikují se spolužáky, učiteli a ostatními dospělými.

2. stupeň:

- žáci jsou vedeni k vhodné verbální a neverbální komunikaci se spolužáky, učiteli a dospělými,
- jsou uplatňovány metody kooperativního učení, jejichž prostřednictvím vedeme žáky ke spolupráci při vyučování,
- žáci jsou vedeni k obhajobě svých názorů a zároveň k naslouchání názorům jiných,
- je akcentována podpora přátelských vztahů ve třídních kolektivech a mezi třídními kolektivy.

4. ***Kompetence sociální a personální***

Vede žáky k otevřené, všestranné a otevřené komunikaci.

1. stupeň:

- žák je schopen správně reagovat na pokyn učitele,
- zvládá základy skupinové práce,
- je schopen pracovat v různorodých skupinách,
- objektivně hodnotí svojí práci a práci týmu,
- dodržuje dohodnutá pravidla.

2. stupeň:

- žáci jsou vedeni k základům kooperace a týmové práce,
- skupinová práce žáků je využívána k vzájemné podpoře při učení,
- žáci jsou schopni prokázat orientaci v běžných životních situacích,
- žáci respektují společná předem stanovená pravidla chování, na jejichž formulaci se sami podíleli,
- žáci jsou vedeni k objektivnímu hodnocení své práce.

5. ***<u>Kompetence občanské</u>***

Vede žáky k občanským postojům.

<u>1. stupeň:</u>

- žáci sestavují společná pravidla chování,
- jsou vedeni k dodržování dohodnutých pravidel,
- jsou vedeni k respektování rozdílů mezi nimi a vzájemné toleranci.

<u>2. stupeň</u>:

- ve třídních kolektivech žáci společně sestavují pravidla chování,
- podílejí se na aktualizaci školního řádu,
- průběžně sledují dodržování školního řádu a pravidelně hodnotí na Žákovské radě,
- jsou vedeni k zodpovědnosti za své chování a chování ostatních.

6. ***<u>Kompetence digitální</u>***

Zakládá jednu z možností, jak se uplatnit na trhu práce.

<u>1. stupeň:</u>

- žáci jsou vedeni k bezpečnému využívání digitálních technologií,·
- žáci se učí ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby,
- žáci využívají digitální zařízení při učení, jsou vedeni k vytváření a upravování digitálního obsahu,
- žáci jsou vedeni k dovednosti smysluplně se vyjadřovat pomocí digitálních technologií,
- žáci využívají digitální technologie, aby si usnadnili práci,
- žáci jsou vedeni k chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost,
- seznamují se s novými technologiemi.

<u>2. stupeň:</u>

- žáci jsou vedeni k bezpečnému využívání digitálních technologií,·
- žáci se učí ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby,
- žáci využívají digitální zařízení při učení, i při zapojení do života školy a do společnosti
- žáci samostatně rozhodují, jaké digitální technologie pro jakou činnost či řešený problém použít,
- žáci získávají, vyhledávají, kriticky posuzují, spravují a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu,

- žáky jsou vedeni k vytváření a upravování digitálního obsahu, kombinování různých formátů, vyjadřování se za pomoci digitálních prostředků,
- žáci jsou vedeni k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili své pracovní postupy,
- žáci jsou vedeni k chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost,
- žáci se seznamují s novými technologiemi, jsou vedeni ke kritickému hodnocení jejich přínosů a identifikaci rizik využívání digitálních technologií,
- žáci jsou vedeni k předcházení situacím, které ohrožují bezpečnost zařízení i dat, situací s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních,
- při sdílení informací v digitálním prostředí žáci jednají eticky,
- žáci jsou vedeni k používání klíčových slov při vyhledávání informací

3.3 ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření dle § 16 školského zákona.

Zapojení dalších osob a subjektů

Při práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je nutná spolupráce školy, žáka, jeho zákonného zástupce a školského poradenského zařízení (ŠPZ).

Poradenskou podporu těmto žákům, jejich zákonným zástupcům a pedagogům zajišťuje školní poradenské pracoviště, které tvoří:

- školní metodik prevence,
- výchovný poradce,
- třídní učitelé,
- školní psycholog
- školních speciální pedagog.

Výchovný poradce je pedagogickým pracovníkem, který je pověřen spoluprací se školským poradenským zařízením.

Při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami škola dále spolupracuje se speciálně pedagogickými centry, lékaři a dalšími institucemi.

V rámci školy jde pak především o spolupráci vyučujících žáka, třídního učitele, výchovného poradce a vedení školy. Výchovný poradce je tím, kdo bude nejen rodičům, ale i vyučujícím k dispozici při řešení problému týkajících se vzdělávání těchto žáků.

Aby bylo vzdělávání těchto žáků efektivní, je nezbytné zaměřit vzdělávání pedagogických pracovníků na tuto problematiku.

Nezbytným předpokladem pro úspěšné zvládnutí vzdělávání je spolupráce a komunikace mezi školou a rodinou. Každý učitel si ale musí uvědomit, že rodič je ten, kdo je s dítětem v každodenním kontaktu, má zkušenosti s jeho výchovou a nakonec rozhoduje. Zároveň je ovšem nutné, aby i rodiče respektovali učitele jako odborníka na danou problematiku.

Zásady komunikace učitele s rodičem:

- vytvoření pozitivní atmosféry,

- dostatek času pro rozhovor (vhodnost využití konzultačních hodin),
- nejprve je nutno dítě pochválit, vyjádřit víru ve zlepšení,
- zpočátku pouze popsat (nehodnotit) jevy, situace, chování, příhody,
- uvést zdroje svých informací, totéž umožnit rodiči,
- ujasnit si pojmy s rodiči,
- uvádět konkrétní příklady a objasňovat svá stanoviska,
- rozebrat s rodiči možné souvislosti, uvést důvody, co vše učitel zvážil, než se rozhodl takto reagovat,
- snažit se rodičům citlivě poradit, nabídnout jim pomoc,
- opakovat „pravidla hry“ a ověřit, zda žák i rodiče tato „pravidla“ chápou.

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami uskutečňujeme formou individuální integrace do běžných tříd. Při diagnostikování speciálních vzdělávacích potřeb spolupracujeme se školskými poradenskými zařízeními.

Postup školy při poskytování podpůrných opatření prvního stupně – plán pedagogické podpory:

- při zjištění obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka informuje vyučující daného předmětu třídního učitele a výchovného poradce,
- třídní učitel je zodpovědný za vytvoření plánu pedagogické podpory žáka (PLPP); plán pedagogické podpory vytváří s metodickou podporou výchovného poradce; na tvorbě PLPP se účastní i vyučující jiných předmětů,
- s plánem pedagogické podpory seznámí škola žáka, zákonného zástupce žáka, všechny vyučující žáka a další pedagogické pracovníky podílející se na provádění tohoto plánu; seznámení s PLPP jmenovaní potvrdí svým podpisem,
- poskytování podpůrných opatření prvního stupně třídní učitel ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje; v případě potřeby třídní učitel za metodické podpory výchovného poradce plán pedagogické podpory průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka; nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě plánu pedagogické podpory výchovný poradce vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů; pokud se daná opatření ukáží jako nedostatečná, výchovný poradce doporučí zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení,

- pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka.

Postup školy při tvorbě individuálního vzdělávacího plánu žáka se speciálními vzdělávacími potřebami (IVP):

- v případě, že opatření vyplývající z Plánu pedagogické podpory žáka nejsou dostačující, výchovný poradce doporučí zákonnému zástupci žáka návštěvu školského poradenského zařízení,
- škola bezodkladně předá Plán pedagogické podpory školskému poradenskému zařízení,
- pokud školské poradenské zařízení doporučí vzdělávání žáka dle individuálního vzdělávacího plánu, zákonný zástupce podá žádost o vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu; ředitel školy žádost posoudí a v případě vyhovění žádosti zajistí zpracování IVP,
- za tvorbu IVP, spolupráci se školským poradenským zařízením a spolupráci se zákonnými zástupci je odpovědný výchovný poradce; IVP vytváří třídní učitel ve spolupráci s vyučujícími dotčených předmětů, podklady kontroluje a konzultuje se školským poradenským zařízením výchovný poradce; IVP vzniká bez zbytečného odkladu, nejpozději do 1 měsíce od obdržení doporučení,
- s IVP jsou seznámeni všichni vyučující, žák a zákonný zástupce žáka,
- zákonný zástupce stvrdí seznámení s IVP podpisem informovaného souhlasu, ostatní zúčastnění IVP podepíší,
- poskytování podpůrných opatření třídní učitel ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje; v případě potřeby učitel daného předmětu za metodické podpory výchovného poradce individuální vzdělávací plán průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka,
- školské poradenské zařízení 1x ročně vyhodnocuje naplňování individuálního vzdělávacího plánu,
- pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka; stejný postup platí, i pokud zákonný zástupce žáka vyhledal pomoc školského poradenského zařízení i bez vyzvání školy.

Úprava očekávaných výstupů stanovených ŠVP

Na úrovni IVP je možné na doporučení ŠPZ v rámci podpůrných opatření **upravit očekávané výstupy stanovené ŠVP**, případně upravit vzdělávací obsah, tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.

K úpravám očekávaných výstupů stanovených v ŠVP se využívá podpůrné opatření IVP. To umožňuje u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) upravovat očekávané výstupy vzdělávání, případně je možné přizpůsobit i výběr učiva.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření vychází z RVP ZV.

V IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) a čtvrtého stupně lze v souvislosti s náhradou části nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů změnit minimální časové dotace vzdělávacích oblastí (oborů).

Při vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením je třeba zohledňovat jejich specifika: problémy v učení – čtení, psaní, počítání; nepřesné vnímání času; obtížné rozlišování podstatného a podružného; neschopnost pracovat s abstrakcí; snížená možnost učit se na základě zkušenosti, pracovat se změnou; problémy s technikou učení; problémy s porozuměním významu slov; krátkodobá paměť neumožňující dobré fungování pracovní paměti, malá představivost; nedostatečná jazyková způsobilost, nižší schopnost číst a pamatovat si čtené, řešit problémy a vnímat souvislosti.

Mezi podpůrná opatření, která se kromě běžných pedagogických opatření ve vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením patří například posilování kognitivních schopností s využitím dynamických a tréninkových postupů, intervence s využitím specifických, speciálně pedagogických metodik a rozvojových materiálů; pravidelné a systematické doučování ve škole, podpora přípravy na školu v rodině, podpora osvojování jazykových dovedností, podpora poskytovaná v součinnosti asistenta pedagoga.

Metody výuky (pedagogické postupy)

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků,
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi,
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu,
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů,
- podpora poznávacích procesů žáka (osvojování učiva, rozvoj myšlení, pozornosti, paměti),
- respektování míry nadání žáka a jeho specifika,
- orientace na rozvíjení informačně receptivních metod zaměřených na rozvoj vnímání, na práci s textem a obrazem,
- orientace na reproduktivní metody upevňující zapamatování, které vedou k osvojování vědomostí a dovedností pomocí opakování a procvičování,
- individualizace výuky (zohledňování individuálních potřeb žáka, respektování pracovních specifik žáka, stylů učení, doplňující výklad nebo procvičování,
- respektování pracovního tempa žáka, stanovení odlišných časových limitů pro plnění úkolů,
- zadávání domácích úkolů zohledňuje možnosti žáka a podmínky, které má žák k jejich plnění,
- zohledňování sociálního statusu a vztahových sítí žáka a prostředí, ze kterých žák přichází do školy,
- intervence na podporu oslabených nebo nefunkčních dovedností a kompetencí žáka.

Organizace výuky

- střídání forem a činností během výuky,
- u mladších žáků využívání skupinové výuky,
- postupný přechod k systému kooperativní výuky,
- *v* případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka,
- změna zasedacího pořádku či uspořádání třídy v rámci vyučovací jednotky a se zřetelem k charakteru výuky a potřebám žáků,
- nabídka volnočasových aktivit (ve škole) a podpora rozvoje zájmů žáka,
- organizační podpora mimoškolního vzdělávání, včetně odborných exkurzí a stáží.

Hodnocení žáka

- využívání různých forem hodnocení žáka,

- hodnocení vychází ze zjištěných specifik žáka (např. neznalost vyučovacího jazyka),
- práce s kritérii hodnocení v závislosti na charakteru žákova problému, s důrazem na podporu rozvoje dovedností a vědomostí žáka,
- podpora autonomního hodnocení (sebehodnocení),
- zohlednění sociálního kontextu hodnocení, hodnocení směřuje nejen k vyhodnocení úspěšnosti žákova učení, ale také k posílení jeho motivace pro vzdělávání,
- z hodnocení jsou zřejmé konkrétní individuálně specifické podoby činnosti vyžadované po žákovi, jsou jasně a srozumitelně formulována hodnoticí kritéria,
- formativní hodnocení směřuje k zpětnovazební podpoře efektivního učení žáka a je pro něj informativní a korektivní,
- celkové hodnocení žáka se speciálními vzdělávacími potřebami zohledňuje jak omezení žáka, tak zejména jeho pokroky ve vzdělání.

Zásady práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

- seznámení všech pedagogů, ale i spolužáků, s daným postižením žáka,
- respektování zvláštností a možností žáka,
- vysvětlení způsobu hodnocení žáka a s možnostmi úlev vyučujícím,
- utvoření optimálního pracovního prostředí včetně vstřícné přátelské atmosféry,
- možnost kompenzace jinými činnostmi, kde dítě může být úspěšné,
- v případě dlouhodobé nemoci konzultovat a vytvořit individuální vzdělávací plán,
- kladení reálných cílů, postupné zvyšování nároků,
- podporování snahy, pochvala při sebemenším zlepšení výkonu, nedostatky neporovnávat s ostatními,
- navození příjemné a soustředěné atmosféry při práci,
- nutnost spolupráce s rodiči,
- vyhledávání činností, ve kterých může být žák úspěšný,
- dodržení častých přestávek, střídání pracovního tempa.

Při práci s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami je velmi důležité získat pro spolupráci jejich rodiče, bez kterých nelze dosáhnout úspěchu. Je třeba získat si jejich důvěru, poskytovat jim jasné a srozumitelné informace.

3. 4 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností.

Nadaní žáci vykazují:

- paměť a znalost,
- rychlost myšlení,
- zpracování problému,
- záměrné a dlouhodobé soustředění,
- pružnost,
- dávají přednost společnosti starších dětí, samotě,
- vnímají souvislosti tam, kde je většina žáku nevidí,
- ostře vnímají pravidla a rozpory,
- poukazují na nesrovnalosti, odmítají se chovat korektně.

Forma vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Škola je povinna využít pro podporu nadání a mimořádného nadání podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory. Zjišťování mimořádného nadání žáka provádí školské poradenské zařízení na návrh učitele nebo rodičů. Pro tyto žáky může být vypracován individuální vzdělávací plán, který vychází ze ŠVP a závěrů vyšetření.

Mimořádně nadaní žáci mají upraven způsob výuky tak, aby byli dostatečně motivováni k rozšiřování základního učiva do hloubky především v těch předmětech, které reprezentují nadání dítěte

Nadání dítěte se dá velmi výrazně ovlivnit, a to oběma směry. Záleží na škole, jak dokáže vyhovět vzdělávacím potřebám těchto žáků. Jde o změnu metod, forem i organizace výuky. Je vhodné spolupracovat při práci s nadanými žáky s ostatními kolegy i různými subjekty mimo školu (např. Společnost pro talent a nadání, Centrum nadání, MENZA).

Metody výuky (pedagogické postupy)

- využívání individuální a skupinové projektové práce,
- povzbuzovat procesy objevování a vyhledávání dalších souvislostí a vazeb, které dané téma vzdělávání nabízí,
- pestrá a podnětná výuka, která umožňuje velkou aktivitu, samostatnost a činorodost (nabídka nestandardních problémových úloh),
- respektování pracovního tempa a zájmů žáka,
- podpora hledání dalších možných postupů řešení problémů,
- napomáhání osobnostnímu rozvoji těchto žáků, zapojovat je do kolektivních činností, vést je k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci, ochotě pomáhat slabším.

Úprava obsahu vzdělávání

- obohacování učiva {dílčích výstupů) nad rámec školního vzdělávacího programu podle charakteru nadání žáka,
- prohloubení učiva, rozšíření a obohacení o další informace,
- zadávání specifických úkolů, projektů (na složitější a abstraktnější úrovni),
- příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol.

Organizace výuky

- předčasný nástup dítěte ke školní docházce,
- vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech,
- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy nebo v jiné škole,
- nabídka volitelných vyučovacích předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit,
- vnitřní diferenciace žáka v některých předmětech, např. cizí jazyk, volitelné předměty,
- přeřazení mimořádně nadaného žáka do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku na základě zkoušky před komisí.

Postup školy při přeřazení žáka do vyššího ročníku

Zákonný zástupce žáka požádá o p**řeřazení do vyššího ročníku:**

- ředitel školy jmenuje komisi pro přeřazení žáka do vyššího ročníku,
- ředitel školy stanoví termín konání zkoušky v dohodě se zletilým žákem nebo zákonným zástupcem,
- ředitel školy stanoví obsah, formu a časové rozložení zkoušky,
- žák vykoná zkoušku před komisí,
- komise určí hlasováním výsledek zkoušky,
- škola pořizuje protokol o zkoušce, který je součástí dokumentace žáka ve školní matrice,
- ředitel školy sdělí výsledek zkoušky prokazatelným způsobem zákonnému zástupci žáka,
- v následujících vysvědčeních se na zadní straně uvede, které ročníky žák neabsolvoval.

Zásady pro práci s nadanými žáky:

- učitel by měl vědět, co žák umí, a dát najevo, že to ví,
- poskytovat dostatečné množství podnětů,
- nabídka podpůrného materiálu (bohatý, variabilní, podnětný),
- nenutit žáka opakovat základní učivo,
- umožnit účast na činnostech stimulujících další rozvoj,
- respektovat individuální učební tempo, umožnit rychlejší postup v učení,
- poskytnout jim určitou volnost v rozhodování, jak využijí ušetřený čas,
- pomoc najít nadaným žákům jim podobné vrstevníky,
- umožnit stanovování vlastních cílů a podílení se na hodnocení své práce,
- využít možnost odborné pomoci.

Pravidla a průběh tvorby plánu pedagogické podpory nadaného a mimořádně nadaného žáka:

- při zjištění nadání a mimořádného nadání žáka informuje vyučující daného předmětu třídního učitele a výchovného poradce,
- učitel daného předmětu je zodpovědný za vytvoření plánu pedagogické podpory žáka; plán pedagogické podpory vytváří s metodickou podporou výchovného poradce; na tvorbě PLPP se účastní i vyučující dalších předmětů, kde se projevuje nadání žáka,

- s plánem pedagogické podpory seznámí škola žáka, zákonného zástupce žáka, všechny vyučující žáka a další pedagogické pracovníky podílející se na provádění tohoto plánu, seznámení s PLPP jmenovaní potvrdí svým podpisem,
- poskytování podpory učitel daného předmětu ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje; v případě potřeby učitel za metodické podpory výchovného poradce plán pedagogické podpory průběžně aktualizuje v souladu s potřebami žáka; nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě plánu pedagogické podpory výchovný poradce vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů; pokud se daná opatření ukáží jako nedostatečná, výchovný poradce doporučí zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení,
- pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka.

Postup školy při tvorbě individuálního vzdělávacího plánu mimořádně nadaného žáka

- v případě, že opatření vyplývající z Plánu pedagogické podpory žáka nejsou dostačující, výchovný poradce doporučí zákonnému zástupci žáka návštěvu školského poradenského zařízení,
- škola bezodkladně předá Plán pedagogické podpory školskému poradenskému zařízení,
- pokud školské poradenské zařízení doporučí vzdělávání žáka dle individuálního vzdělávacího programu, zákonný zástupce podá žádost o vzdělávání podle individuálního vzdělávacího programu; ředitel školy žádost posoudí a v případě vyhovění žádosti zajistí zpracování IVP,
- za tvorbu IVP, spolupráci se školským poradenským zařízením a spolupráci se zákonnými zástupci je odpovědný výchovný poradce; IVP vytváří třídní učitel ve spolupráci s vyučujícími dotčených předmětů, podklady kontroluje a konzultuje se školským poradenským zařízením výchovný poradce; IVP vzniká bez zbytečného odkladu, nejpozději do 1 měsíce od obdržení doporučení,
- s IVP jsou seznámeni všichni vyučující, žák a zákonný zástupce žáka,
- zákonný zástupce stvrdí seznámení s IVP podpisem informovaného souhlasu; ostatní zúčastnění IVP podepíší,

- poskytování podpůrných opatření třídní učitel ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje; v případě potřeby učitel daného předmětu za metodické podpory výchovného poradce individuální vzdělávací plán průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka,
- školské poradenské zařízení 1x ročně vyhodnocuje naplňování individuálního vzdělávacího plánu,
- pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka,
- stejný postup platí, pokud zákonný zástupce žáka vyhledal pomoc školského poradenského zařízení i bez vyzvání školy.

3.5 ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT

Průřezová témata reprezentují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání.

Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů. Abychom této možnosti využili co možná nejlépe, nevytváříme pro průřezová témata samostatné vyučovací předměty, ale integrujeme je do jiných vyučovacích předmětů a realizujeme jejich obsah formou projektů, ve kterých musí žáci používat znalosti a dovednosti z různých vzdělávacích oborů.

Zařazení jednotlivých tematických okruhů průřezových témat je vždy součástí charakteristiky vzdělávací oblasti a jednotlivá témata jsou uvedena v tabulkách vyučovacích předmětů. Pro lepší orientaci uvádíme ještě přehled všech průřezových témat a jejich tematických okruhů.

Charakteristika průřezových témat:

1. Osobnostní a sociální výchova

- je součástí všech vzdělávacích oblastí,
- má každodenní využití v běžném životě,
- reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti,
- pomáhá žákovi hledat si vlastní cestu k životní spokojenosti,
- klade důraz na zdravý vztah k sobě samému i na dobré vztahy mezi lidmi.

2. Výchova demokratického občana

- snaží se rozvíjet kritické myšlení,
- vede k porozumění demokratického uspořádání společnosti,
- učí řešit demokratickým způsobem konflikty a problémy i zapojením žáků do Žákovské rady školy,
- má vybavit žáka základní úrovní občanské gramotnosti,
- uplatňuje se hlavně ve vzdělávacích oblastech Člověk a jeho svět, Člověk a společnost.

3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- cílem je výchova budoucích občanů EU jako zodpovědných a tvořivých osobností,
- rozvíjí vědomí evropské identity při respektování identity národní,
- otevírá žákům širší horizonty poznání a perspektivy života v evropském a mezinárodním

prostoru,

- seznamuje s možnostmi, které žákům tento prostor poskytuje,
- podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva, osobní zodpovědnost, racionální uvažování, kritické myšlení a tvořivost,
- prolíná všemi vzdělávacími oblastmi.

4. Multikulturní výchova

- umožňuje žákům seznámit se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami,
- rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci,
- vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti,
- seznamuje se základními specifiky ostatních národností žijících ve společném státě,
- dotýká se mezilidských vztahů nejen ve škole, ale i mimo ni,
- prolíná všemi vzdělávacími oblastmi.

5. Environmentální výchova

- vede k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí,
- klade důraz na pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti,
- učí odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince,
- podporuje aktivní účast na ochraně a utváření životního prostředí,
- prolíná všemi vzdělávacími oblastmi.

6. Mediální výchova

- nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médií,
- učí zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa,
- má vybavit žáka základní úrovní mediální gramotnosti,
- rozvíjí schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr,
- vede žáky ke schopnosti správné volby vhodného média jako prostředku pro naplnění nejrůznějších potřeb od získávání informací přes vzdělávání až po naplnění volného času,
- nejvíce se uplatňuje ve vzdělávacích oblastech Člověk a společnost, Jazyk a jazyková komunikace.

Etická výchova

- prochází napříč všemi předměty a obory. Je realizována v každé hodině, při každé školní i mimoškolní akci. Je uplatňována ve všech vzdělávacích oblastech,
- obsah tvoří následující témata: mezilidské vztahy a komunikace, interpersonální a sociální empatie, důstojnost lidské osoby, pozitivní hodnocení sebe i druhých, asertivita, zvládnutí agresivity a soutěživosti, sebeovládání, řešení konfliktů, kreativita a iniciativa, komunikace citů, prosociální chování v osobních vztazích i ve veřejném životě, solidarita, reálné a zobrazené vzory,
- vede žáka k navázání a udržování uspokojivých vztahů, k vytvoření si pravdivé představy o sobě samém, k tvořivému řešení každodenních problémů, k formulaci svých názorů a postojů na základě vlastního úsudku s využitím poznatků z diskuze s druhými, ke kritickému vnímání vlivu vzorů při vytváření vlastního názoru na svět,
- etická výchova rozvíjí u žáka sociální dovednosti, které jsou zaměřeny nejen na vlastní prospěch, ale také na prospěch jiných lidí a celé společnosti, na samostatné pozorování s následným kritickým posouzením a vyvozením závěrů pro praktický život, samostatnost při hledání vhodných způsobů řešení problémů, správné způsoby komunikace, respekt k hodnotám, názorům a přesvědčení, schopnost vcítit se do situací ostatních lidí a schopnost účinné spolupráce.

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH									
tematické okruhy	**ročník**								
	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**
EVROPA A SVĚT NÁS ZAJÍMÁ			Aj	Vv, Aj	Vv, Aj, Čj, Vl, Inf	Ov, Tv, Z, Inf, Hv, Aj	Ov, Čj, Z,Tv, P, Nj, F, Hv, Aj	Ch, Tv, Nj, Z, D, P, Čj, F, Hv	Ov, Př, Ch, Z, Tv, Nj, P, F, Hv, Aj
OBJEVUJEME EVROPU A SVĚT			Aj	Aj	Aj, Vl	D, Aj, Z, Inf	D, Z, Vv, Rv, Čj, F, P	Aj, Z, Vv, Rv, M, F, P	Ov, Z, Vv, Rv, F, P
JSME EVROPANÉ						Ov, Z, Aj	Ov, Nj, Z, Aj	Z, D, Ch, Nj,	Ov, D, Ch, Nj, Z

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA									
tematické okruhy	**ročník**								
	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**
OBČANSKÁ SPOLEČNOST A ŠKOLA					Inf	Ov, Z, Tv, Inf	Ov, Z, Tv, P	Pč, Z, Tv, Čj, P	Ov, Z, Tv, P
OBČAN, OBČANSKÁ SPOLEČNOST A STÁT					Inf	D, Ov, Inf, Rv	Ov, P, Rv	D, Ov, Pč, P, Rv	D, Ov, P, Rv
FORMY PARTICIPACE OBČANŮ V POLITICKÉM ŽIVOTĚ				Vl		D, Ov, Z	Ov, Z	Ov, Z	Ov, Z
PRINCIPY DEMOKRACIE JAKO FORMY VLÁDY A ZPŮSOBU ROZHODOVÁNÍ				Vl		D, Ov, Z, Hv	Ov, Z, Čj, Hv	Ch, D, Z, Čj, Hv	Ch, D, Ov, Z, Hv

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA									
tematické okruhy	**ročník**								
	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**
EKOSYSTÉMY			Vv	Vv, Pří	Vv, Pří	Př, Z, Ov	Ov, Př, Z, F	Z	Z, Ov
ZÁKLADNÍ PODMÍNKY ŽIVOTA			Prv	Vv, Pří	Pří	Př, D, Z, Vv	Ov, Z, F	Z, Vv	Ov, Z, Vv, F
LIDSKÉ AKTIVITY A PROBLÉMY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ				Pří	Pří	Ov, Pč, Z, Vv, F	Ov, Pč, Z, Vv, F, Rv, Aj	Ch, Pč, Z, Př, F, Aj	Ov, Ch, Př, Pč, Z, F, Rv
VZTAH ČLOVĚKA K PROSTŘEDÍ	Prv	Prv	Prv, Vv	Vv, Pří	Pří	Ov, Př, Pč, Z, Tv, Čj, Rv, Hv, F	Ov, Př, Pč, Aj, Z, Vv, Tv, Rv, Hv, F	Ch, Př, Z, Tv, F, Rv, Hv, Aj	Nj, Ov, Ch, Př, Z, Tv, F, Rv, Hv

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA									
tematické okruhy	**ročník**								
	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**
KULTURNÍ DIFERENCE			Vv,	Vv	Vv, Inf	D, Z, Hv, Inf	Nj, Ov, Z, Hv, Rv, D, P	Nj, Ov, Aj, Z, Hv, Rv, P	Nj, Ov, Z, Hv, Rv, P
LIDSKÉ VZTAHY	Prv	Prv		Vv	Vv	Ov, Tv, Z, Vv, Čj, Rv, Hv	Nj, Ov, Tv, Z, Vv, Rv, Hv	Nj, Ov, Tv, Př, Z, Hv, Čj, Rv, Aj	Nj, Ov, Tv, Z, Rv, Hv
ETNICKÝ PŮVOD						Z	Ov, D, Z	Ov, Př, Z, Čj, Aj	Ov, D, Z, Rv
MULTIKULTURALITA					Inf	Z, Hv, Inf	Ov, Z, P, Hv	Nj, Ov, Aj, Z, Hv, Čj, P	Nj, Ov, Z, Hv, Čj, P, Aj
PRINCIP SOCIÁLNÍHO SMÍRU A SOLIDARITY						Aj, Z, Hv	Ov, Z, Hv	D, Z, Hv, Čj	Ov, Z, Vv, Hv

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA										
tematické okruhy	**témata**	**ročník**								
		1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**
RECEPTIVNÍ ČINNOSTI	**KRITICKÉ ČTENÍ A VNÍMÁNÍ MEDIÁLNÍCH SDĚLENÍ**					Čj, Inf	Čj, Hv	Čj, Hv, M, P	Ch, Nj, Rv, Hv, P	Ch, Nj, Rv, Hv, P
	INTEPRETACE VZTAHU MEDIÁLNÍCH SDĚLENÍ A REALITY							Čj, P	P	Ov, P
	STAVBA MEDIÁLNÍCH SDĚLENÍ							P	P	Pč, Čj, P
	VNÍMÁNÍ AUTORA MEDIÁLNÍCH SDĚLENÍ						Čj, Hv	Čj, Hv, P	Hv, P	Čj, Hv, P
	FUNGOVÁNÍ A VLIV MEDIÍ VE SPOLEČNOSTI						Ov, Hv	Tv, Ov, Hv, P	Ch, Tv, Ov, Nj, Hv, P	Ch, Tv, D, Ov, Nj, Pč, Hv, P
PRODUKTIVNÍ ČINNOSTI	**TVORMA MEDIÁLNÍHO SDĚLENÍ**					Čj	Pč,	Pč, Vv, Čj, P	Vv, P	Nj, Pč, Vv, Čj, P
	PRÁCE V REALIZAČNÍM TÝMU					Čj	Tv, Pč, Hv	Tv, Pč, Hv, P	Tv, Hv, P	Nj, Tv, Hv, P

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA										
tematické okruhy	**témata**	**ročník**								
		1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**
OSOBNOSTNÍ ROZVOJ	**ROZVOJ SCHOPNOSTÍ POZNÁVÁNÍ**	M, Čj, Prv	M, Čj, Prv	M, Čj, Prv	M, Čj, Vl, Pří	M, Čj, Vl, Pří	Př,Tv, Z, Hv, M, D, Pč, Čj, F	Př, Tv, Nj, , Z, Hv, M, Pč, Čj, F	Nj, Př, Tv, Pč, Z, Hv, M, F, Ov	Nj, Př, Tv, Pč, Z, Hv, M, F
	SEBEPOZNÁNÍ A SEBEPOJETÍ	Tv, Prv	Vv, Prv Tv	Prv, Tv	Vv, Pří, Tv	Pří, Tv	Z, Rv, Hv	Ov, Z, Vv, Rv, Čj, Hv	Nj, Ov, Př, Pč, Z, Rv, Hv	Nj, Př, Z, Hv
	SEBEREGULACE A SEBEORGANIZACE	Vv, Tv	Vv, Tv	Vv, Tv	Vv, Tv,	Vv, Tv	Ov, Pč, Z, Tv, Rv, Hv	Nj, Pč, Z, Tv, Rv, Hv, F	Nj, Př, Ch, Pč, Z, M, Tv, Rv, Hv	Nj, Př, Ch, Pč, Z, Rv, Tv, Hv
	PSYCHOHYGIENA			Čj, Tv	Tv	Tv	Z, Rv, Hv	Z, Rv, Hv	Ov, Z, Pč, Rv, Hv	Př, Z, Rv, Hv
	KREATIVITA	Vv, Pč	Vv,Pč, Hv	Vv, Pč, Hv	Vv, Pč, Hv	Vv, Pč, Hv, Inf	Př , Pč, Z, Vv, Čj, Hv, M	Př, Nj, Pč, Z, Vv, Čj, Hv, P	Nj, Ov, Př, Z, Vv, Čj, Hv, P	Nj, Př, Pč, Z, Vv, Hv, P
SOCIÁLNÍ ROZVOJ	**POZNÁVÁNÍ LIDÍ**	Prv	Prv	Prv, Aj			Aj, D, Z, Hv	Nj, Z, Čj, Hv, Ov	Nj, Ov, Z, Hv	Nj, Z, Hv, Aj
	MEZILIDSKÉ VZTAHY	Tv, Prv	Tv, Prv	Tv, Prv	Tv, Vl, Aj	Aj, Tv, Vl, Inf	Ov, Z, Čj, Tv, Inf, Rv, Hv, D	Ov, Z, F, Tv, Čj, Rv, Hv, P	Nj, Ov, Ch, Pč, Z, Vv, Čj, Hv, Tv, Rv, P	Nj, Ov, D, Z, Vv, Hv, Tv, Rv, P, Aj
	KOMUNIKACE	Čj, Prv, Pč	Čj, Tv, Prv, Pč	Čj, Tv, Prv, Pč	Vv, Čj, Tv, Pč	Čj, Tv, Pč, Inf	Ov, Z, Čj, Hv, Rv, Inf, Aj	Nj, Z, Čj, Rv, Hv, P	Nj, Ov, Ch, Pč, Z, Vv, Hv, Čj, Rv, P	Nj, Ov, Ch, Pč, Z, Čj, Hv, Rv, P, Aj
	KOOPERACE A KOMPETICE	Vv, Prv, Tv	Vv, Prv, Tv	Vv, Prv, Tv	Vv, Tv	Vv, Tv	Z, Rv, Hv	Z, Rv, Hv, P	Ch, Z, Rv, Hv, P	Ch, Z, Rv, Hv, P
MORÁLNÍ ROZVOJ	**ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ A ROZHODOVACÍ DOVEDNOSTI**	M	M	M	M	M	Pč, Z, F, Rv, Hv	Nj, Pč, Z, Rv, F, P, Hv, Ov	Nj, Ov, Z, F, Rv, Hv, P	Nj, Z, Rv, F, Hv, P, Aj
	HODNOTY, POSTOJE, PRAKTICKÁ ETIKA	Prv, Tv	Prv, Tv	Vv, Tv	Čj, Tv	Vv, Čj, Tv, Inf	Z, Pč, Rv, Hv, Inf	Z, Pč, Hv, Rv, P, Ov	Př, Z, Rv, Hv, Čj, P	Ov, Z, Rv, Hv, F, P